

Obrazac PD-IPO – Izvješće o poslovnim događajima s povezanim osobama za 2023.

Biljana Stanković, mag. oec., ovl. porezni savjetnik

Zajedno s prijavom poreza na dobit za poslovnu godinu obveznici poreza na dobit u obvezi su predati, među ostalim i **Izvješće o poslovnim događajima s povezanim osobama** na obrascu PD-IPO. Obveznici poreza na dobit obrazac PD-IPO za 2023. godinu predat će zajedno s prijavom poreza na dobit PD za 2023. godinu, do kraja travnja 2024. godine, ako je njihova poslovna godina jednaka kalendarskoj.

Iz izvješća PD-IPO utvrdit će se da li su transakcije s povezanim osobama temeljene na tržišnim cijenama važećim u trenutku izvršenja transakcije. Priprema podataka prikazanih u obrascu PD-IPO provodi se s ciljem otkrivanja mogućih slučajeva prebacivanja dobiti u poslovni subjekt s povoljnijim poreznim tretmanom. Jednako tako, podaci iz obrasca mogu upućivati na agresivno porezno planiranje i razne slučajeve protupropisnih poreznih i poslovnih praksi.

Obveznici poreza na dobit koji tijekom poslovne godine nisu imali transakcija sa povezanim osobama, ne trebaju sastavljati i predavati obrazac PD-IPO.

1. Zakonski okvir

Obveza sastavljanja i predavanja obrasca PD-IPO kao izvješća o poslovnim događajima s povezanim osobama propisana je Pravilnikom o porezu na dobit u članku 46. stavku 2. (nadalje: Pravilnik)¹, a sadržaj Izvješća o poslovnim događajima propisan je člankom 47.b Pravilnika.

Također, Pravilnikom je propisana i forma obrasca PD-IPO.

2. Obveznici predaje obrasca PD-IPO

Obveznici poreza na dobit koji su tijekom poreznog razdoblja za kojeg se sastavlja prijava poreza na dobit (PD) **ostvarili transakcije s povezanim osobama**, obvezni su prema članku 46. stavku (2) Pravilnika o porezu na dobit sastaviti i predati obrazac PD-IPO zajedno s prijavom poreza na dobit. Obveza se odnosi na sve poslovne subjekte koji su obveznici poreza na dobit, a to znači da ga pored

pravnih osoba moraju sastavljati i fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i pritom su obveznici poreza na dobit („dobitaši“)

Transakcije o kojima se izvještava u obrascu PD-IPO su:

- Primljeni i dani zajmovi i krediti između povezanih osoba, i**
- Nabava i isporuka roba i usluga između povezanih osoba.**

ističemo...

Ako u promatranom poreznom razdoblju ili poslovnoj godini obveznik poreza na dobit nije imao nikakvih transakcija s povezanim osobama, za tu poslovnu godinu ne treba predavati obrazac PD-IPO.

Sukladno članku 47.b, stavak (3), kreditne institucije u obrazac PD-IPO ne nose podatke o transakcijama obavljenim na novčanom tržištu u smislu posebnog propisa o tržištu kapitala, na kojemu se trgovanje odvija prema jednoznačnim pravilima i po načelima nepri- stranosti i jednakosti svih sudionika bez unaprijed određenog kupca. **Prilikom utvrđivanja je li porezni obveznik imao transakcija s**

¹ Narodne novine, br. 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15, 1/17, 2/18, 1/19, 1/20, 59/20, 1/21, 156/22

povezanim osobama, vrlo je važno dobro proučiti odredbe poreznih propisa o povezanim osobama, kako bismo mogli pravilno odrediti tko sve može biti povezana osoba i o kojim transakcijama moramo sastaviti izvješće. Naime, u praksi se često događa propust u izvještavanju o pozajmicama između vlasnika trgovačkog društva i samog trgovačkog društva (ili između vlasnika obrta i samog obrta) te propust u izvještavanju o usluzi najma (dijela) poslovnog prostora pruženoj od strane vlasnika trgovačkog društva ili obrta ili njihovih srodnika i sl.

Pored toga, u obrascu PD-IPO izvještava se o transakcijama koje su se dogodile tijekom poslovne godine, čak i kad na zadnji dan promatranog razdoblja potraživanje ili obveza više ne postoji (nema salda) te u slučajevima kada potraživanje ili obveza još nisu plaćeni.

3. Tko su povezane osobe

Prema članku 47.b, stavku (1) Pravilnika o porezu na dobit, za potrebe sastavljanja obrasca PD-IPO, povezanim osobama smatraju se osobe iz članka 13. stavka (2). Zakona o porezu na dobit i članka 49. Općeg poreznog zakona (nadalje: OPZ)².

Povezanim osobama o kojima se izvještava u obrascu PD-IPO smatraju se osobe koje su kao takve određene poreznim zakonima, a ne računovodstvenim standardima, gdje se govori o povezanim društvima. Povezane osobe prema poreznim propisima obuhvaćaju puno širi krug fizičkih i pravnih osoba i zbog toga će podaci i iznosi iskazani u obrascu PD-IPO najvjerojatnije biti različiti od podataka i iznosa iskazanih u bilanci i računu dobiti i gubitka pa će mnoge od transakcija o kojima se izvještava u obrascu PD-IPO u financijskim izvještajima biti svrstane na pozicije predviđene za nepovezane osobe.

Povezanim osobama se prema Zakonu o porezu na dobit, članku 13. stavku (2)³ smatraju osobe kod kojih jedna osoba sudjeluje izravno ili neizravno u upravi, nadzoru ili kapitalu druge osobe, ili iste osobe sudjeluju izravno ili neizravno u upravi, nadzoru ili kapitalu društva.

Sukladno ovoj odredbi, primjeri povezanih osoba mogu biti:

- Trgovačko društvo Alfa d.o.o. vlasnik je dionica ili udjela u trgovačkom društvu Beta d.o.o.; – društva su povezane osobe
- Trgovačko društvo Alfa d.o.o. vlasnik je dionica ili udjela u društvima Beta d.o.o., Gama d.o.o. i Delta d.o.o. – sva spomenuta društva su povezane osobe
- Trgovačko društvo Alfa d.o.o. vlasnik je društva Delta d.o.o., a društvo Delta d.o.o. vlasnik je društva Gama d.o.o. – sva spomenuta društva su povezane osobe
- Fizička osoba posjeduje dionice ili udjele u trgovačkom društvu Gama d.o.o. – fizička osoba i trgovačko društvo su povezane osobe
- Fizička osoba je član uprave ili nadzornog odbora u društvu Alfa d.o.o. – fizička osoba i trgovačko društvo su povezane osobe
- Fizička osoba posjeduje dionice ili udjele u trgovačkim društvima Beta d.o.o., Zeta d.o.o. i Omega d.o.o. – sva spomenuta trgovačka društva međusobno su povezane osobe, a fizička osoba smatra se povezanom sa svakim od tih društava
- Fizička osoba član je nadzornog odbora u društvu Alfa d.o.o., član je uprave u društvu Beta d.o.o. i posjeduje udjele u društvu Gama d.o.o. – sva spomenuta društva međusobno su po-

vezana, a fizička osoba smatra se povezanom sa svakim od spomenutih društava

- Fizička osoba član je nadzornog odbora u društvu Gama d.o.o., vlasnik je obrta, suvlasnik drugog obrta i posjeduje dionice društva Omega d.o.o. – oba spomenuta trgovačka društva, prvi obrt, drugi obrt i fizička osoba međusobno su povezani
- Fizička osoba vlasnik je trgovačkog društva Kappa d.o.o., a društvo Kappa d.o.o. vlasnik je trgovačkog društva Lambda d.o.o. – Fizička osoba i oba društva međusobno su povezane osobe
- Fizička osoba vlasnik je trgovačkog društva Zeta d.o.o., a njegova supruga vlasnica je trgovačkog društva Omega d.o.o. – oba trgovačka društva međusobno su povezane osobe. Povezane osobe su međusobno i oba trgovačka društva i obje fizičke osobe.

Povezane osobe određene su i Općim poreznim zakonom. Sukladno članku 49. stavku (1) OPZ-a, povezanim osobama smatraju se osobe kod kojih je ispunjen najmanje jedan od slijedećih uvjeta:

- 1) dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba koje za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa predstavljaju jedan rizik jer jedna od njih ima, izravno ili neizravno, kontrolu nad drugom ili drugima,
- 2) dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba koje za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa predstavljaju jedan rizik jer jedna od njih ima, izravno ili neizravno, značajan utjecaj na drugu ili druge,
- 3) dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba između kojih ne postoji odnos kontrole iz točke 1. ovoga stavka ili značajan utjecaj iz točke 2. ovoga stavka, ali koje predstavljaju jedan rizik za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa jer su međusobno povezane tako da postoji velika vjerojatnost da zbog pogoršanja ili poboljšanja gospodarskog i financijskog stanja jedne osobe može doći do pogoršanja ili poboljšanja gospodarskog i financijskog stanja jedne ili više drugih osoba, jer se između njih provodi ili postoji mogućnost prijenosa gubitaka, dobiti ili sposobnosti za plaćanje,
- 4) dvije ili više fizičkih i/ili pravnih osoba koje za izvršavanje obveza iz porezno-dužničkog odnosa predstavljaju jedan rizik na način da ostvaruju kontinuitet djelatnosti u istom prostoru, koristeći istu opremu.

Za obrazac PD-IPO propisano je i izvještavanje o transakcijama s povezanim osobama iz članka 49., stavka (2) OPZ-a, jer se smatra da postoji odnos povezanih osoba i između poreznog dužnika i: njegovog bračnog druga, njegovog krvnog srodnika u ravnoj liniji, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, po tzbini do istog stupnja bez obzira je li brak prestao ili nije, posvojitelja, posvojenika, skrbnika, osobe pod skrbništvom, staratelja, osobe pod starateljstvom te osobe koja s njime živi u zajedničkom kućanstvu.

Što se tiče određivanje pojma „tzbine“ u smislu odredbe članka 49. st (2) Općeg poreznog zakona⁴, prema tumačenju odgovora Porezne uprave Ministarstva financija RH:

2 Narodne novine, br. br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 42/20, 114/22

3 Narodne novine, br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 114/22)

4 Božo Prelević: „RiPup odgovara“, Računovodstvo i porezi u praksi, broj 3/2017, stranica 15.

„...računanje krvnog srodstva predstavlja razvrstavanje krvnih srodnika po linijama (lozama) i stupnjevima. Krvno srodstvo je biološke naravi i temelji se na krvnoj vezi. Krvno srodstvo može biti odnos u ravnoj liniji kada su osobe povezane na način da potječu jedna od druge (djed-otac-sin-unuk), ili u pobočnoj liniji u slučaju kada osobe imaju zajedničkog pretka (braća, stric, nećak, bratći itd.) Stupanj srodstva utvrđuje se na način da se uzima broj poroda u obje linije, osim rođenja zajedničkog pretka (npr. brat i sestra su u drugom stupnju srodstva budući da su potrebna dva poroda, bratći su u četvrtom stupnju srodstva budući da su potrebna četiri poroda – rođenje njihovih roditelja a zatim njihovo rođenje).

S druge strane proizlazi kako je tazbinsko srodstvo odnos između jedne osobe i srodnika njezinog bračnog druga (npr. svekar i snaha, punica i zet). Iz navedenog proizlazi kako krvni srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja obuhvaćaju **braću i sestre jedne osobe i njihovu djecu, braću i sestre roditelja te osobe i njihovu djecu (bratći i sestrične)**. Stupanj srodstva tazbinskih srodnika se računa na identičan način na srodnike bračnog druga.

Nepostojanje relevantnog propisa koji bi regulirao ovu materiju ili sudske prakse, svakako će u praksi predstavljati problem. Čak i eventualno donošenje mišljenja Ministarstva financija – Porezne uprave, ne predstavlja izvor prava koji bi po svojoj pravnoj snazi bio izjednačen s pravnom snagom zakona, podzakonskog propisa ili sudske prakse.“

Kako je člankom 15. OPZ-a propisano da se odredbe OPZ-a i drugih poreznih propisa koje se primjenjuju na bračnog druga primjenjuju i na izvanbračnog druga, životnog partnera, i neformalnog životnog partnera, možemo zaključiti da za potrebe sastavljanja obrasca PD-IPO **povezanim osobama možemo smatrati i poreznog dužnika i njegovog izvanbračnog druga, životnog partnera i neformalnog životnog partnera**, što će utvrditi nadležna tijela prema odredbama poreznih propisa.

Konačno, treba spomenuti da se u članku 46. OPZ-a definira „povezana društva“ kao društva koja u međusobnom odnosu mogu stajati kao:

- 1) društvo koje u drugom društvu ima većinski udio ili većinsko pravo odlučivanja,
- 2) ovisno i vladajuće društvo,
- 3) društva koncerna,
- 4) društva s uzajamnim udjelima koja su povezana tako da svako društvo ima više od četvrtine udjela u drugom društvu,
- 5) društva povezana poduzetničkim ugovorima (ugovor u vođenju poslova društva, ugovori o prijenosu dobiti i ostali ugovori koji se upisuju u sudski registar).

Obzirom na širok obuhvat povezanosti, samo dio podataka o odnosu povezanosti može se prikupiti iz javno dostupnih registara, kao što je na primjer sudski registar trgovačkih sudova i druge javno dostupne baze podataka. Provjeru povezanosti u odnosima fizičkih osoba bit će teže provesti, obzirom da se rodbinska povezanost ne može utvrditi ni iz kakvih javno dostupnih podataka. Jedna mogućnost za pribavljanje podataka o rodbinskoj povezanosti jest putem **izjave osobe ovlaštene za zastupanje**. Zakonski zastupnik poreznog obveznika (članovi uprave) može prikupiti podatke o tome i dostaviti ih u pisanoj formi računovodstvenoj službi poreznog obveznika. Službena izjava ovlaštene osobe treba sadržavati podatke o imenu i prezimenu povezone osobe, OIB-u i zadovoljavanju uvjeta povezanosti temeljem članka 13. stavka (2) Zakona o porezu na dobit ili pak temeljem članka 49. Općeg poreznog zakona.

4. Sadržaj obrasca PD-IPO

Sadržaj obrasca PD-IPO propisan je člankom 47.b Pravilnika o porezu na dobit i pored podataka o transakcijama s povezanim osobama, obuhvaća:

- a) opće podatke o poreznom obvezniku (naziv ili ime i prezime, adresa sjedišta ili prebivališta, osobni identifikacijski broj),
- b) razdoblje za koje se podnosi obrazac (u pravilu kalendarska godina),
- c) ime osobe odgovorne za sastavljanje obrasca (porezni obveznik/opunomoćenik/ovlašteni porezni savjetnik),
- d) datum/nadnevak,
- e) potpis odgovorne osobe.

Vezano za podatke o samim transakcijama o kojima se sastavlja izvješće, obrazac se sastoji od četiri dijela:

- **I.1 Obveze prema povezanim osobama po osnovi primljenih zajmova i kredita** – sastoji se od 14 točaka
- **I.2 Potraživanja od povezanih osoba po osnovi danih zajmova i kredita** – sastoji se od 17 točaka
- **II.1 Obveze prema povezanim osobama po osnovi nabave roba i usluga** – sastoji se od 13 točaka
- **II.2 Potraživanja od povezanih osoba po osnovi isporuke roba i usluga** – sastoji se od 13 točaka

Svaki od ta četiri dijela u točkama od 1. do 6. sadrži iste podatke:

- 1) Naziv, odnosno ime i prezime vjerovnika (dijelovi I.1 i II.1) ili dužnika (dijelovi I.2 i II.2)
- 2) Osobni identifikacijski broj (OIB) povezone osobe iz točke 1.
- 3) Sjedište ili prebivalište povezone osobe iz točke 1.
- 4) Država
- 5) Povlašteni porezni status – ovdje se upisuje slovnna oznaka (P) ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni porezni status iz članka 13. stavka (5) točke 1. Zakona o porezu na dobit. Povlašteni porezni status imaju rezidenti ako plaćaju porez na dobit po stopama koje su niže od propisane stope ili postoji oslobođenje od plaćanja poreza na dobit
- 6) Preneseni porezni gubitak – ovdje se upisuje slovnna oznaka (G), ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni porezni status iz članka 13. stavka (5), točke 2. Zakona o porezu na dobit (odnosi se samo na tuzemne subjekte). Porezni gubitak nastaje kada se prilikom utvrđivanja osnovice poreza na dobit pojavi negativna osnovica (rashodi su viši od prihoda). Porezni gubitak može se prenositi u slijedeća porezna razdoblja i služiti za umanjenje osnovice poreza na dobit.

Preostale točke svakog od četiri dijela obrasca su različite pa ćemo radi jednostavnosti primjene ovih uputa, u nastavku dati objašnjenja za ispunjavanje svakog od četiri dijela obrasca odvojeno.

I.1. Obveze prema povezanim osobama po osnovi primljenih zajmova i kredita

- 1) Naziv, odnosno ime i prezime vjerovnika
- 2) Osobni identifikacijski broj (OIB) povezone osobe iz točke 1. Ako osoba nema OIB, upisuje se PDV ID broj, a ako nema ni to, treba upisati porezni broj vjerovnika
- 3) Sjedište ili prebivalište povezone osobe iz točke 1.
- 4) Država
- 5) Povlašteni porezni status – ovdje se upisuje slovnna oznaka (P) ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni porezni status iz članka 13. stavka (5) točke 1. Zakona o porezu na dobit. Povlašteni porezni status imaju rezidenti ako plaćaju

porez na dobit po stopama koje su niže od propisane stope ili postoji oslobođenje od plaćanja poreza na dobit

- 6) Preneseni porezni gubitak – ovdje se upisuje slova oznaka (G), ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni porezni status iz članka 13. stavka (5), točke 2. Zakona o porezu na dobit (odnosi se samo na tuzemne subjekte). Porezni gubitak nastaje kada se prilikom utvrđivanja osnovice poreza na dobit pojavi negativna osnovica (rashodi su viši od prihoda). Porezni gubitak može se prenositi u slijedeća porezna razdoblja i služiti za umanjenje osnovice poreza na dobit.
- 7) Udio vjerovnika u dionicama ili kapitalu poreznog obveznika izraženo u postotku. Ovdje upisuju postotak i osobe iz članka 8. stavka (2) Zakona o porezu na dobit (kod zajmova trećih osoba za koje jamči dioničar ili član društva).
- 8) Udio vjerovnika u glasačkom pravu poreznog obveznika izraženo u postotku. Na ovom rednom broju upisuju postotak i povezane osobe iz članka 8. stavka (2) Zakona o porezu na dobit (kod zajmova trećih osoba za koje jamči dioničar ili član društva).
- 9) Druga osnova povezanosti – u slučaju da vjerovnik nema udjela u kapitalu ili glasačkom pravu, treba upisati slovnu oznaku osnove povezanosti: član uprave (U), srodnik (S), pravna osoba koja nije član uprave ili srodnik (P), ostale osobe (O). Slova oznaka (D) upisuje se onda kada porezni obveznik podnositelj obrasca PD-IPO ima udjele u kapitalu ili glasačkom pravu vjerovnika.
- 10) Četverostruka svota vjerovnikovog udjela u kapitalu ili glasačkom pravu na zadnji dan u mjesecu u kojemu se zajam počeo koristiti, a ukoliko je zajam odobren u prethodnim poreznim razdobljima svota na zadnji dan prvog mjeseca poreznog razdoblja za koje podnosi
- 11) Datum nastanka obveze – upisujemo datum nastanka obveze prema primljenom zajmu i/ili kreditu u tekućem i/ili prethodnim poreznim razdobljima
- 12) Iznos obveze na datum nastanka obveze
- 13) Stanje obveze (glavnice) na prvi dan poreznog razdoblja – na 01.01.2023. godine
- 14) Stanje obveze (glavnice) na zadnji dan poreznog razdoblja – na 31.12.2023. godine
- 15) Kamatna stopa
- 16) Obveze za kamate tijekom poreznog razdoblja
- 17) Kamate obračunate po stopi iznad propisane (članak 14. Zakona o porezu na dobit)
- 18) Kamate obračunate na iznos iznad visine kapitala (članak 8. Zakona)
- 19) Obveze za kamate na zadnji dan poreznog razdoblja.

ističemo...

U skladu sa stavkom (4) članka 47.b Pravilnika o porezu na dobit, ako tijekom poreznog razdoblja kod poreznog obveznika nastanu potraživanja po osnovi danih zajmova ili kredita, odobrenih po istoj kamatnoj stopi, istoj povezanoj osobi, pri čemu ukupan iznos tih potraživanja nastalih u poreznom razdoblju ne prelazi iznos od 19.908,42 EUR, takvi zajmovi i krediti mogu se u obrascu PD-IPO iskazati u ukupnom iznosu, a ne po pojedinoj transakciji. Isto se primjenjuje i na obveze po osnovi primljenih zajmova ili kredita od iste povezane osobe.

I.2. Potraživanja od povezanih osoba po osnovi danih zajmova i kredita

- 1) Naziv, odnosno ime i prezime dužnika
- 2) Osobni identifikacijski broj (OIB) povezane osobe iz točke 1. Ako osoba nema OIB, upisuje se PDV ID broj, a ako nema ni to, treba upisati porezni broj
- 3) Sjedište ili prebivalište povezane osobe iz točke 1.
- 4) Država
- 5) Povlašteni porezni status – ovdje se upisuje slova oznaka (P) ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni porezni status iz članka 13. stavka (5) točke 1. Zakona o porezu na dobit. Povlašteni porezni status imaju rezidenti ako plaćaju porez na dobit po stopama koje su niže od propisane stope ili postoji oslobođenje od plaćanja poreza na dobit.
- 6) Preneseni porezni gubitak – ovdje se upisuje slova oznaka (G), ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni porezni status iz članka 13. stavka (5), točke 2. Zakona o porezu na dobit (odnosi se samo na tuzemne subjekte). Porezni gubitak nastaje kada se prilikom utvrđivanja osnovice poreza na dobit pojavi negativna osnovica (rashodi su viši od prihoda). Porezni gubitak može se prenositi u slijedeća porezna razdoblja i služiti za umanjenje osnovice poreza na dobit.
- 7) Udio dužnika u dionicama ili kapitalu poreznog obveznika – izražava se u postotku
- 8) Udio dužnika u glasačkom pravu poreznog obveznika – izraženo u postotku
- 9) Druga osnova povezanosti – u slučaju da dužnik nema udjela u kapitalu ili glasačkom pravu, treba upisati slovnu oznaku osnove povezanosti: član uprave (U), srodnik (S), pravna osoba koja nije član uprave ili srodnik (P), ostale osobe (O). Slova oznaka (D) upisuje se onda kada porezni obveznik podnositelj obrasca PD-IPO ima udjele u kapitalu ili glasačkom pravu dužnika.
- 10) Datum nastanka potraživanja – upisuje se prema datumu nastanka potraživanja prema danom zajmu i/ili kreditu u tekućem i/ili prethodnim poreznim razdobljima.
- 11) Iznos potraživanja – na datum nastanka potraživanja
- 12) Stanje potraživanja (glavnice) na prvi dan poreznog razdoblja – na 01.01.2023. godine
- 13) Stanje potraživanja (glavnice) na zadnji dan poreznog razdoblja – na 31.12.2023. godine
- 14) Kamatna stopa
- 15) Potraživanja za kamate tijekom poreznog razdoblja
- 16) Povećanja porezne osnovice za kamate iz članka 14. Zakona o porezu na dobit – iznos preniske kamate iskazan u r.b. 16 PD obrasca
- 17) Potraživanja za kamate na zadnji dan poreznog razdoblja (31.12.2023.)

II.1. Obveze prema povezanim osobama po osnovi nabave roba i usluga

- 1) Naziv, odnosno ime i prezime vjerovnika
- 2) Osobni identifikacijski broj (OIB) povezane osobe iz točke 1. Ako osoba nema OIB, upisuje se PDV ID broj, a ako nema ni to, treba upisati porezni broj vjerovnika
- 3) Sjedište ili prebivalište povezane osobe iz točke 1.
- 4) Država
- 5) Povlašteni porezni status – ovdje se upisuje slova oznaka (P) ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni po-

reznici status iz članka 13. stavka (5) točke 1. Zakona o porezu na dobit. Povlašteni porezni status imaju rezidenti ako plaćaju porez na dobit po stopama koje su niže od propisane stope ili postoji oslobođenje od plaćanja poreza na dobit

- 6) Preneseni porezni gubitak – ovdje se upisuje slova oznaka (G), ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni porezni status iz članka 13. stavka (5), točke 2. Zakona o porezu na dobit (odnosi se samo na tuzemne subjekte). Porezni gubitak nastaje kada se prilikom utvrđivanja osnovice poreza na dobit pojavi negativna osnovica (rashodi su viši od prihoda). Porezni gubitak može se prenositi u slijedeća porezna razdoblja i služiti za umanjenje osnovice poreza na dobit.
- 7) Udio vjerovnika u dionicama ili kapitalu poreznog obveznika – izražava se u postotku
- 8) Udio vjerovnika u glasačkom pravu poreznog obveznika – izražava se u postotku
- 9) Druga osnova povezanosti – u slučaju da vjerovnik nema udjela u kapitalu ili glasačkom pravu, treba upisati slovnu oznaku osnovne povezanosti: član uprave (U), srodnik (S), pravna osoba koja nije član uprave ili srodnik (P), ostale osobe (O). Slova oznaka (D) upisuje se onda kada porezni obveznik podnositelj obrasca PD-IPO ima udjele u kapitalu ili glasačkom pravu vjerovnika.
- 10) Nabava roba ili usluga – upisuje se riječ „roba“ ili riječ „usluga“
- 11) Iznos obveze na prvi dan poreznog razdoblja – na 01.01.2023. godine
- 12) Ukupne obveze nastale tijekom poreznog razdoblja
- 13) Iznos obveza na zadnji dan poreznog razdoblja – na 31.12.2023. godine

II.2. Potraživanja od povezanih osoba po osnovi isporuke roba i usluga

- 1) Naziv, odnosno ime i prezime dužnika
- 2) Osobni identifikacijski broj (OIB) povezane osobe iz točke 1. Ako osoba nema OIB, upisuje se PDV ID broj, a ako nema ni to, treba upisati porezni broj
- 3) Sjedište ili prebivalište povezane osobe iz točke 1.
- 4) Država
- 5) Povlašteni porezni status – ovdje se upisuje slova oznaka (P) ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni porezni status iz članka 13. stavka (5) točke 1. Zakona o porezu na dobit. Povlašteni porezni status imaju rezidenti ako plaćaju porez na dobit po stopama koje su niže od propisane stope ili postoji oslobođenje od plaćanja poreza na dobit.
- 6) Preneseni porezni gubitak – ovdje se upisuje slova oznaka (G), ako povezana osoba ili porezni obveznik imaju povlašteni porezni status iz članka 13. stavka (5), točke 2. Zakona o porezu na dobit (odnosi se samo na tuzemne subjekte). Porezni gubitak nastaje kada se prilikom utvrđivanja osnovice poreza na dobit pojavi negativna osnovica (rashodi su viši od prihoda). Porezni gubitak može se prenositi u slijedeća porezna razdoblja i služiti za umanjenje osnovice poreza na dobit.
- 7) Udio vjerovnika u dionicama ili kapitalu poreznog obveznika – izražava se u postotku
- 8) Udio vjerovnika u glasačkom pravu poreznog obveznika – izražava se u postotku
- 9) Druga osnova povezanosti – u slučaju da dužnik nema udjela u kapitalu ili glasačkom pravu, treba upisati slovnu oznaku osnovne povezanosti: član uprave (U), srodnik (S), pravna oso-

ba koja nije član uprave ili srodnik (P), ostale osobe (O). Slova oznaka (D) upisuje se onda kada porezni obveznik podnositelj obrasca PD-IPO ima udjele u kapitalu ili glasačkom pravu dužnika.

- 10) Isporuka roba ili usluga – upisujemo riječ „roba“ ili „usluga“, ovisno o tome što je isporučeno
- 11) Iznos potraživanja na prvi dan poreznog razdoblja – iznos na dan 01.01.2023. godine
- 12) Ukupna potraživanja nastala tijekom razdoblja
- 13) Iznos potraživanja na zadnji dan poreznog razdoblja – na 31.12.2023. godine

5. Kamate – prikazivanje u obrascu PD-IPO

Prilikom sastavljanja obrasca PD-IPO, u točki 17. dijela I.1 Obveze prema povezanim osobama po osnovi primljenih zajmova i kredita zahtijeva se iskazivanje iznosa **kamate obračunate po stopi višoj od propisane člankom 14. Zakona o porezu na dobit.**

U točki 16. dijela I.2 Potraživanja od povezanih osoba po osnovi danih zajmova i kredita zahtijeva se iskazivanje iznosa **kamate obračunate po stopi nižoj od propisane člankom 14. Zakona o porezu na dobit.**

Također, u točki 18. dijela I.1 Obveze prema povezanim osobama po osnovi primljenih zajmova i kredita zahtijeva se iskazivanje iznosa **kamata obračunatih na iznos iznad visine kapitala iz članka 8. Zakona o porezu na dobit.**

5.1. Kamate obračunate po stopi višoj od propisane člankom 14. Zakona o porezu na dobit odnosno stopi nižoj od spomenute

Princip priznavanja obračunatih kamata u odnosima između povezanih osoba u smislu propisa o porezu na dobit jest da se kao prihod vjerovnika ili rashod dužnika priznaju iznosi kamata obračunati po stopi koja bi se ostvarila između nepovezanih osoba u postojećim tržišnim okolnostima.

Članak 14. uređuje:

- Obračun kamata između povezanih osoba rezidenata i nerezidenata, i
- Obračun kamata između povezanih osoba rezidenata – kad jedna od tih osoba ima povlašteni porezni status (plaća porez na dobit po stopi nižoj od propisane ili je oslobođena od plaćanja), ili jedna od povezanih osoba ima pravo na prijenos poreznog gubitka iz prethodnih razdoblja.

Člankom 14. stavkom (1) propisano je da se **pri utvrđivanju prihoda od kamata na dane zajmove kod povezanih osoba obračunava kamata najmanje do visine kamatne stope koja bi se ostvarila između nepovezanih osoba** u trenutku odobrenja zajma. Stavkom (2) istog članka propisuje se i da se **pri utvrđivanju rashoda od kamata na primljene zajmove kod povezanih osoba priznaju obračunane kamate najviše do visine kamatne stope koja bi se ostvarila između nepovezanih osoba** u trenutku odobrenja zajma.

Iz tog razloga, stavkom (3) članka 14. određeno je da će takvu kamatnu stopu (iz stavaka (1) i (2) članka 14. Zakona) odrediti i objaviti ministar financija prije početka poreznog razdoblja u kojem će se koristiti.

ističemo...

Odluka o objavi **kamatne stope na zajmove između povezanih osoba za 2023. godinu**, kojom se utvrđuje visina kamatne stope na zajmove između povezanih osoba iz članka 14. stavka (3) Zakona o porezu na dobit, objavljena je u „Narodnim novinama“ br. 151/22 i iznosi **2,4%**.

U iznimnim slučajevima, porezni obveznik može kamatu iz stavka (1) i (2) članka 14. Zakona utvrđivati na način propisan člankom 13. Zakona, pod uvjetom da taj način primjenjuje na sve ugovore.

Zaključujemo slijedeće:

U točki 17. dijela I.1. *Obveze prema povezanim osobama po osnovi primljenih zajmova i kredita* treba iskazati iznos kamate obračunate po stopi iznad propisane člankom 14. Zakona. Taj će iznos biti istovjetan onome iskazanom na rednom broju 16 prijave poreza na dobit – PD obrasca, a radi se o previsokoj dužničkoj kamati. U slučajevima kada je ugovorena kamatna stopa na zajam viša od propisane, iznos razlike kamata između propisane i ugovorene više stope unosi se u točku 17. dijela I.1 Obrasca PD-IPO.

U točki 16. dijela I.2 Potraživanja od povezanih osoba po osnovi danih zajmova i kredita potrebno je iskazati iznos kamate obračunate po stopi nižoj od propisane člankom 14. Zakona. To je iznos koji se inače nalazi i na rednom broju 16. obrasca PD, odnosno preniska vjerovnička kamata. Kada je na zajam dan povezanoj osobi obračunata kamata po stopi nižoj od propisane, iznos razlike obračunatih kamata između propisane i ugovorene niže stope upisujemo u točku 16. dijela I.2 obrasca PD-IPO.

ističemo...

Kada se radi o zajmu na koji se kamata obračunava po stopi iznad propisane za zajmove između povezanih osoba, radi se o previsokoj dužničkoj kamati i tada iznos nepriznate kamate po određenom zajmu u obrascu PD-IPO evidentira samo zajmoprimac.

ističemo...

Nasuprot tome, kada se na zajam obračunava kamata niža od propisane kamate na zajmove između povezanih osoba, tada iznos povećanja porezne osnovice iz članka 14. Zakona o porezu na dobit ili kolokvijalno rečeno „nepriznatih kamata“ evidentira samo zajmodavac!

5.2. Kamate obračunate na iznos iznad visine kapitala iz članka 8. Zakona o porezu na dobit

Kamate obračunate na iznos iznad četverostruke visine kapitala uređene su člankom 8. Zakona o porezu na dobit i člankom 32. Pravilnika o porezu na dobit. Za takve kamate propisani je **ograničenje prilikom priznavanja rashoda za potrebe poreza na dobit**.

Kako je i definirano u stavku (1) članka 8. Zakona, radi se o **kamatama na zajmove koji su primljeni od dioničara ili člana društva koji drži najmanje 25% dionica ili udjela u kapitalu ili glasačkih prava u poreznom obvezniku**, ako bilo kada u poreznom razdoblju ti zajmo-

vi premaše četverostruku svotu udjela toga dioničara odnosno člana društva u kapitalu ili glasačkom pravu, utvrđenu u odnosu na svotu i razdoblje trajanja zajmova u poreznom razdoblju, osim kamate po kreditima od financijskih organizacija. Isto se odnosi i na zajmove od povezanih osoba te trećih osoba za koje jamči dioničar ili član društva.

Za izračun udjela člana društva u kapitalu primatelja kredita uzima se stanje kapitala (upisanog i umanjenog za neuplaćeni dio, neupisanog, pričuva i zadržane dobiti) na zadnji dan u mjesecu u kojemu se zajam počeo koristiti. U izračun ulazi i preneseni gubitak iz prethodnih godina ako nije pokriven, obzirom da se za iznos prenesenih gubitaka iz prethodnih godina smanjuje zadržana dobit, a time i vrijednost kapitala.

Udio udjela člana društva i stanje kapitala utvrđuje se zadnji dan svakog mjeseca poreznog razdoblja za razdoblje korištenja zajma. Za porezno razdoblje svota udjela dioničara ili člana društva utvrđuje se kao prosjek uplaćenog kapitala, zadržane dobiti i pričuva na zadnji dan svakog mjeseca poreznog razdoblja.

Ako se odnos udjela člana društva u kapitalu promijeni tijekom razdoblja korištenja zajma, za porezno priznavanje, odnosno nepriznavanje obračunate kamate računa se razdoblje u kojemu je odnos udjela i kapitala promijenjen.

Iznimke od članka 8. stavka (1) Zakona, a koje se spominju u članku 32. stavcima od 4. do 6. Pravilnika o porezu na dobit su:

- Kamate na kredite koji se primaju od dioničara odnosno člana društva koji je banka ili druga financijska organizacija;
- Ako se na kamate plaća porez na dohodak od kapitala, i
- Ako kamate zaračunava tuzemni obveznik poreza na dobit.

Posljedično, kamate u tim slučajevima nećemo iskazivati ni u točki 18. dijela I.1 obrasca PD-IPO.

ističemo...

Ne zaboravimo, da se **odredbe čl. 8. i čl. 14. Zakona o porezu na dobit primjenjuju istovremeno**. Porezno priznate kamate utvrđene čl. 8. Zakona o porezu na dobit (kamate obračunate na iznos iznad četverostruke visine kapitala) ograničene su visinom kamatne stope iz čl. 14. Zakona o porezu na dobit (kamatna stopa između povezanih osoba propisana od ministra financija za porezno razdoblje). (vidi Primjer 7.).

Dakle, pri sastavljanju obrasca PD-IPO, u točki 18. dijela I.1 Obveze prema povezanim osobama po osnovi primljenih zajmova i kredita treba iskazati iznos kamata obračunatih na iznos iznad visine kapitala iz članka 8. Zakona o porezu na dobit. Isti iznos iskazuje se i u prijavi poreza na dobit – obrascu PD na rednom broju 15 (kamate na zajmove dioničara i članova društva).

Napominjemo, da treba voditi računa da se u obrascu PD-IPO iskazuju podaci o svim primljenim i danim zajmovima i kreditima s povezanim osobama, dok se u prijavi poreza na dobit na obrascu PD iskazuju samo svote nepriznatih kamata.

5.3. Primjeri iz prakse za zajmove – Primljeni zajmovi i krediti od povezanih osoba

Primjer 1.

Porezni obveznik Alfa d.o.o. primio je kratkoročni zajam od povezanog društva Thesaurus GmbH iz Njemačke u iznosu 100.000,00 eura. Zajam je primljen 16. rujna 2023. g. Kamatna stopa iznosi 5% godišnje, a rok dospijeća glavnice je 4 mjeseca. Dana 31. prosinca 2023.

godine porezni obveznik Alfa d.o.o. vratio je dio glavnice u iznosu od 25.000,00 eura i isplatio je dio kamate u iznosu od 1.000,00 eura.

Izračun kamate po stopi od 5% godišnje:

$$100.000,00 \times 5\% = 5.000,00 \text{ eura}$$

$$5.000,00 / 365 \text{ dana} = 13,75 \text{ eura}$$

$$13,75 \text{ eura} \times 107 \text{ dana} = \mathbf{1.471,25 \text{ eura}}$$

Izračun kamate po stopi 2,4% godišnje:

$$100.000,00 \times 2,4\% = 2.400,00 \text{ eura}$$

$$2.400,00 / 365 \text{ dana} = 6,56$$

$$7,34 \times 107 \text{ dana} = \mathbf{701,92 \text{ eura}}$$

Kako je primatelj zajma od povezane osobe primio kredit po kojem plaća kamate po poreznoj stopi znatno višoj od propisane člankom 14. Zakona, potrebno je izračunati iznos porezno nepriznate kamate, a u ovom slučaju on iznosi **769,33 eura** (1.471,25 eura – 701,92 eura). Ovaj iznos, pored obrasca PD, unosimo i u obrazac PD-IPO na redni broj 17. dijela I.1. i u r.b. 16 obrasca PD.

Primjer 2.

Porezni obveznik Beta d.o.o. iz Zagreba u vlasništvu je fizičke osobe koja u njemu posjeduje 55% udjela. Ista fizička osoba vlasnik je i 30 % udjela u trgovačkom društvu Alfa d.o.o.. Društvo Alfa d.o.o. primilo je zajam od društva Beta d.o.o. u iznosu od 50.000,00 eura, po stopi od 4%. Zajam je odobren 25. rujna 2023., a rok za povrat zajma jest 8 mjeseci. Društvo Beta d.o.o. obveznik je poreza na dobit koji porez plaća po sniženoj stopi. Na kraju godine društvo Alfa d.o.o. otplaćuje dio glavnice u iznosu od 5.000,00 eura.

Izračun kamate po stopi od 4% godišnje:

$$50.000,00 \text{ eura} \times 4\% = 2.000,00 \text{ eura}$$

$$2.000,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 5,48$$

$$5,48 \times 94 \text{ dana} = \mathbf{515,12 \text{ eura}}$$

Izračun kamate po stopi od 2,4% godišnje:

$$50.000,00 \text{ eura} \times 2,4\% = 1.200,00 \text{ eura}$$

$$1.200,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 3,23$$

$$3,23 \times 94 \text{ dana} = \mathbf{303,62 \text{ eura}}$$

Primatelj zajma i u ovom slučaju plaća kamate na zajam po stopi višoj od stope propisane člankom 14. Zakona o porezu na dobit. Iznos porezno nepriznate kamate jest **211,50 eura** (515,12 eura – 303,62 eura) i treba ga iskazati u obrascu PD-IPO u točki 17 dijela I.1 obrasca PD-IPO i na r.b. 16 obrasca PD.

Primjer 3.

Društvo Alfa d.o.o. u 60%-tnom je vlasništvu trgovačkog društva Baumont KG iz Berlina. Društvo Alfa d.o.o. dana 01. studenog 2023. godine prima od društva Baumont KG kratkoročnu pozajmicu u iznosu od 500.000,00 eura po kamati od 2,3% godišnje. Obračunata kamata za 2023. godinu iznosi 1.916,67 eura. Kapital društva Alfa d.o.o. na zadnji dan u mjesecu iznosi: upisani kapital 50.000,00 eura, pričuve 32.000,00 eura, zadržana dobit 20.000,00 eura.

Izračun četverostruke svote udjela koju društvo Baumont GmbH ima u društvu Alfa d.o.o. : $50.000,00 + 32.000,00 + 20.000,00 = 102.000,00 \text{ eura} \times 60\% \times 4 = 244.800,00 \text{ eura}$

Obzirom da je iznos četverostruke svote udjela u kapitalu društva Baumont GmbH 244.800,00 eura, možemo zaključiti da iznos pozajmice premašuje tu svotu. Dakle, na dio iznosa pozajmice koji

premašuje četverostruki iznos udjela u kapitalu, obračunate kamate neće biti porezno priznati rashod, u skladu sa člankom 8. Zakona o porezu na dobit.

$500.000,00 \text{ eura} - 244.800,00 \text{ eura} = 255.200,00 \text{ eura} \times 2,3\% / 365 * 61 = \mathbf{980,95 \text{ eura}}$ porezno nepriznate kamata – iskazujemo u točki 18. dijela I.1. obrasca PD-IPO i na r.b. 15. obrasca PD.

Primjer 4.a)

Hrvatski porezni obveznik Alfa d.o.o. primio je dana 27. listopada 2023. kratkoročni zajam od povezanog društva Markus GmbH iz Beča. Zajam je odobren u iznosu od 10.000,00 eura, po godišnjoj kamatnoj stopi od 3%, a rok vraćanja zajma je 10 mjeseci. Dana 31. prosinca 2023. godine Alfa d.o.o. vraća dio glavnice u iznosu od 2.000,00 eura i isplaćuje dio kamate u iznosu od 30,00 eura.

Izračun kamate po stopi od 3% godišnje:

$$10.000,00 \text{ eura} \times 3\% = 300,00 \text{ eura}$$

$$300,00 \text{ eura} / 365 = 0,82 \text{ eura}$$

$$0,82 \text{ eura} \times 66 \text{ dana} = \mathbf{54,12 \text{ eura}}$$

Izračun kamate po stopi od 2,4% godišnje:

$$10.000,00 \text{ eura} \times 2,4\% = 240,00 \text{ eura}$$

$$240,00 \text{ eura} / 365 = 0,66$$

$$0,66 \times 66 \text{ dana} = \mathbf{43,56 \text{ eura}}$$

Kako je ugovorena kamatna stopa od 3% viša od kamatne stope propisane člankom 14. Zakona o porezu na dobit, porezno nepriznat rashod od kamata iznositi će **10,56 eura** (54,12 eura – 43,56 eura). Taj iznos iskazuje se u točki 17. dijela I.1 obrasca PD-IPO i na r.b. 16 obrasca PD.

Primjer 4.b)

Porezni obveznik Alfa d.o.o. primio je od povezane osobe Markus GmbH još jednu pozajmicu dana 26. studenog 2023. godine. Pozajmica je odobrena na 6 mjeseci u iznosu od 5.000,00 eura, po ugovorenoj kamatnoj stopi od 3% godišnje.

Izračun kamate po stopi od 3% godišnje:

$$5.000,00 \text{ eura} \times 3\% = 150,00 \text{ eura}$$

$$150,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 0,41$$

$$4,93 \times 36 = \mathbf{14,76 \text{ eura}}$$

Izračun kamate po stopi od 2,4% godišnje:

$$5.000,00 \text{ eura} \times 2,4\% = 120,00 \text{ eura}$$

$$120,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 0,33$$

$$0,33 \times 36 = \mathbf{11,88 \text{ eura}}$$

Kamatna stopa iz ugovora o pozajmici viša je od propisane kamatne stope iz članka 14. Zakona pa je porezno nepriznat rashod od kamata u iznosu od **2,88 eura** (14,76 – 11,88 eura). Taj iznos iskazuje se u točki 17. dijela I.1 obrasca PD-IPO i u obrascu PD na rednom broju 16.

Kako se u primjeru 4.a) i 4.b) radi o slučaju gdje isti hrvatski porezni obveznik Alfa d.o.o. prima pozajmicu od istog povezanog zajmoprimca i po istoj kamatnoj stopi, a ukupna svota obveze prema tim pozajmicama u poreznom razdoblju nije premašila iznos od 19.908,42 eura, temeljem članka 47.b Pravilnika o porezu na dobit, obje pozajmice mogu se u obrascu PD-IPO prikazati zbirno.

ističemo...

Ako se radi o pozajmicama od istog povezanog zajmodavca, po istoj kamatnoj stopi i ukupni iznos obveze po svim pozajmicama ne prelazi 19.908,42 eura, bez obzira na broj pojedinačnih pozajmica, one se u PD-IPO obrascu mogu prikazati zbirno (isto se primjenjuje i na dane pozajmice). U tom slučaju kao datum nastanka obveze upisuje se datum primitka najstarije pozajmice.

Datum nastanka obveze	Iznos obveze na datum nastanka obveze	Stanje obveze na prvi dan poreznog razdoblja	Stanje obveze na zadnji dan poreznog razdoblja	Kamatna stopa	Obveze za kamate tijekom poreznog razdoblja	Kamata obračunata po stopi iznad propisane	Obveze za kamate na zadnji dan poreznog razdoblja
27.10.2023.	10.000,00	0,00	8.000,00	3%	54,12	10,56	24,12
26.11.2023.	5.000,00	0,00	5.000,00	3%	14,76	2,88	14,76
Ukupno:	15.000,00	0,00	13.000,00		68,88	13,44	38,88

Obrazac PD-IPO

Naziv/ime i prezime poreznog obveznika	Alfa d.o.o.
Adresa sjedišta/prebivališta	Ulica bagrema 54
Osobni identifikacijski broj (OIB)	5556666

IZVJEŠĆE O POSLOVNIM DOGAĐAJIMA S POVEZANIM OSOBAMA ZA RAZDOBLJE OD 1.1.2023. DO 31.12.2023.**I.1. Obveze prema povezanim osobama po osnovi primljenih zajmova i kredita**

Rbr.	1. Naziv/ime i prezime vjerovnika	4. Država	7. Udio vjerovnika u dionicama ili kapitalu	10. Četverostruka svota udjela u kapitalu ili glasačkom pravu	11. Datum nastanka obveze	12. Iznos obveze na datum nastanka obveze	13. Stanje obveze (glavnice) na prvi dan poreznog razdoblja	14. Stanje obveze (glavnice) na zadnji dan poreznog razdoblja	15. Kamatna stopa	16. Obveze za kamate (tijekom poreznog razdoblja)	17. Kamata obračunata po stopi iznad propisane (članak 14. Zakona)	18. Kamate obračunate na iznos iznad visine kapitala (članak 8. Zakona)	19. Obveze za kamate na zadnji dan poreznog razdoblja
	2. Osobni identifikacijski broj (OIB)	5. Povlaštenu porezni status	8. Udio vjerovnika u glasačkom pravu										
	3. Sjedište/prebivalište	6. Preneseni porezni gubitak	9. Druga osnova povezanosti										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Thesaurus GmbH	Njemačka			16.09.2023.	100.000,00		75.000,00	5%	1.471,25	769,33	471,25	
	DE12345678910												
	Frankfurt, Helmutstrasse 4		D	Ukupno		100.000,00		75.000,00		1.471,25	769,33	471,25	
2	Beta d.o.o.	Hrvatska			25.09.2023.	50.000,00		45.000,00	4%	515,12	211,50	515,12	
	1222334455667		P										
	Zagreb, Masarykova 20		P	Ukupno		50.000,00		45.000,00		515,12	211,50	515,12	
3	Baumont KG	Njemačka	60%	244.800,00	01.11.2023.	500.000,00		500.000,00	2,3%	1.916,67		980,95	1.916,67
	DE58542584												
	Berlin, Hallbastrasse 9			Ukupno		500.000,00		500.000,00		1.916,67		980,95	1.916,67
4	Markus GmbH	Austrija			10/27/2023	15.000,00		13.000,00	3%	68,88	13,44	38,88	
	AT32552486852												
	Beč, Mariastrasse 32		D	Ukupno		15.000,00		13.000,00		68,88	13,44	38,88	
Sveukupno						665.000,00		633.000,00		3.971,92	1.007,71	980,95	2.941,92

5.4. Primjeri iz prakse za zajmove – dani zajmovi i krediti od povezanih osoba

Primjer 5.

Trgovačko društvo Alfa d.o.o. odobrilo je dana 16. listopada 2023. godine zajam u iznosu od 50.000,00 eura povezanom društvu Mega iz Slovenije, koje je vlasnik 50% udjela u temeljnom kapitalu društva Alfa d.o.o. Rok vraćanja zajma je 8 mjeseci, a ugovorna kamatna stopa iznosi 2%. Društvo Mega vratilo je na 31.12.2023. godine dio glavnice zajma u iznosu od 10.000,00 eura.

Izračun kamate po stopi od 2% godišnje:

$$50.000,00 \text{ eura} \times 2\% = 1.000,00 \text{ eura}$$

$$1.000,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 2,73$$

$$2,73 \times 77 = \mathbf{210,21 \text{ eura}}$$

Izračun kamate po stopi od 2,4% godišnje:

$$50.000,00 \text{ eura} \times 2,4\% = 1.200,00 \text{ eura}$$

$$1.200,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 3,29$$

$$3,29 \times 77 = \mathbf{253,33 \text{ eura}}$$

Ugovorna kamatna stopa od 2% niža je od propisane kamatne stope iz članka 14. Zakona o porezu na dobit, koja za 2023. godinu iznosi 2,4%. Iz tog razloga, vjerovnik plaća prenisku dužničku kamatu pa je potrebno izračunati razliku između obračunate kamate prema ugovornoj stopi i stopi iz članka 14. Zakona. Rezultat je povećanje porezne osnovice za iznos od **43,12 eura** (253,33 eura - 210,21 eura). Taj iznos unosimo u točku 16. dijela I.2 obrasca PD-IPO – Povećanje porezne osnovice za kamate iz članka 14. Zakona o porezu na dobit i na r.b. 16 obrasca PD.

Primjer 6.a)

Trgovačko društvo Alfa d.o.o. odobrilo je zajam povezanom društvu Salina iz Bosne i Hercegovine dana 20. studenog 2023. godine. Iznos zajma je 8.500,00 eura, rok vraćanja je 5 mjeseci, a ugovorena kamatna stopa iznosi 1,8% godišnje. Društvo Salina je na 31.12.2023. vratila dio glavnice u iznosu od 3.500,00 eura.

Izračun kamate po stopi od 1,8% godišnje:

$$8.500,00 \text{ eura} \times 1,8\% = 153,00 \text{ eura}$$

$$153,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 0,42$$

$$0,42 \times 42 = \mathbf{17,64 \text{ eura}}$$

Izračun kamate po stopi od 2,4% godišnje:

$$8.500,00 \text{ eura} \times 2,4\% = 204,00 \text{ eura}$$

$$204,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 0,56$$

$$0,56 \times 42 \text{ dana} = \mathbf{23,52 \text{ eura}}$$

Obzirom da u ovom slučaju također imamo primjer preniske dužničke kamate, računamo iznos za koji će se povećati porezna osnovica: **5,88 eura** (23,52 eura - 17,64 eura). Iznos unosimo u točku br. 16. dijela I.2 obrasca PD-IPO (povećanje porezne osnovice za kamate) i na r.b. 16 obrasca PD.

Primjer 6.b)

Trgovačko društvo Alfa d.o.o. odobrilo je dodatni zajam povezanom društvu Salina iz Bosne i Hercegovine, dana 20. prosinca 2023. godine, u iznosu od 3.500,00 eura, po stopi od 1,8% godišnje. Rok vraćanja zajma je 3 mjeseca. Društvo Salina vratilo je 31. prosinca 2023. godine dio glavnice zajma u iznosu od 1.500,00 eura.

Izračun kamate po stopi od 1,8% godišnje:

$$3.500,00 \text{ eura} \times 1,8\% = 63,00 \text{ eura}$$

$$63,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 0,17$$

$$0,17 \times 12 \text{ dana} = \mathbf{2,04 \text{ eura}}$$

Izračun kamate po stopi od 2,4% godišnje:

$$3.500,00 \text{ eura} \times 2,4\% = 84,00 \text{ eura}$$

$$84,00 \text{ eura} / 365 \text{ dana} = 0,23$$

$$0,23 \times 12 \text{ dana} = \mathbf{2,76 \text{ eura}}$$

Iznos kamate za koji se povećava porezna osnovica u skladu sa člankom 14. Zakona o porezu na dobit, jest **0,72 eura** (2,76 eura - 2,04 eura). Iznos unosimo u točku 16. dijela I.2 obrasca PD-IPO i na r.b. 16 obrasca PD.

Pozajmice iz primjera 6.a) i 6.b) jesu pozajmice dane istoj povezanoj osobi, po istoj kamatnoj stopi, a ukupni iznos potraživanja ne prelazi 19.908,42 eura. Temeljem članka 47.b Pravilnika, obje pozajmice moguće je u obrascu PD-IPO prikazati zbirno. Kao datum nastanka potraživanja upisuje se datum nastanka najstarijeg potraživanja od svih potraživanja koja se prikazuju zbirno.

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Datum nastanka potraživanja	Iznos potraživanja na datum nastanka potraživanja	Stanje potraživanja (glavnice) na prvi dan poreznog razdoblja	Stanje potraživanja (glavnice) na zadnji dan poreznog razdoblja	Kamatna stopa	Potraživanja za kamate tijekom poreznog razdoblja	Povećanja porezne osnovice za kamate iz članka 14. Zakona	Potraživanja za kamate na zadnji dan poreznog razdoblja
20.11.2023.	8.500,00	0,00	5.000,00	1,8%	17,64	5,88	17,64
20.12.2023.	3.500,00	0,00	2.000,00	1,8%	2,04	0,72	2,04
Ukupno:	12.000,00	0,00	7.000,00		19,68	6,60	19,68

I.2. Potraživanja od povezanih osoba po osnovi danih zajmova i kredita

R.br.	1. Naziv / ime i prezime dužnika	4. Država	7. Udio dužnika u dionicama ili kapitalu	10. Datum nastanka potraživanja	11. Iznos potraživanja na datum nastanka potraživanja	12. Stanje potraživanja (glavnice) na prvi dan poreznog razdoblja	13. Stanje potraživanja (glavnice) na zadnji dan poreznog razdoblja	14. Kamatna stopa	15. Potraživanja za kamate tijekom poreznog razdoblja	16. Povećanja porezne osnovice za kamate iz članka 14. Zakona	17. Potraživanja za kamate na zadnji dan poreznog razdoblja
	2. Osobni identifikacijski broj (OIB)	5. Povlaštenu porezni status	8. Udio dužnika u glasačkom pravu								
	3. Sjedište / prebivalište	6. Preneseni porezni gubitak	9. Druga osnova povezanosti								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Mega d.o.o.	Slovenija	50%	16.10.2023.	50.000,00		40.000,00	2%	210,21	43,12	210,21
	123456789101										
	Brežice, Cirila Hrastnika 32			Ukupno	50.000,00		40.000,00		210,21	43,12	210,21
2	Salina	Bosna i Hercegovina	20%	20.11.2023.	12.000,00		7.000,00	1,8%	19,68	6,60	19,68
	85648835698										
	Tuzla, Berkovica 87			Ukupno	12.000,00		7.000,00		19,68	6,60	19,68
Sveukupno					62.000,00		47.000,00		229,89	49,72	229,89

Primjer 7.

Hrvatski obveznik poreza na dobit Luna d.o.o. u 100%-tnom je vlasništvu njemačkog poreznog obveznika Ilenia GmbH iz Berlina. Njemački porezni obveznik Ilenia GmbH također u svom vlasništvu ima trgovačko društvo Zala d.o.o. iz Slovenije. Tijekom 2022. godine hrvatsko društvo Zala d.o.o. primilo je od njemačkog poreznog obveznika Ilenia GmbH zajam u iznosu od 270.000,00 eura uz kamatnu stopu od 2,4% i do kraja 2023. godine nije vratilo ni glavnice ni do tada obračunatu kamatu. Dana 30.06.2023. godine hrvatski porezni obveznik Luna d.o.o. primio je kratkoročni zajam i od slovenskog povezanog poduzeća Zala d.o.o. u iznosu od 172.000,00 eura uz kamatnu stopu od 3,5% godišnje. Stanje kapitala hrvatskog poreznog obveznika Luna d.o.o. na 30.06.2023. godine iznosi 10.000,00 eura temeljnog kapitala, 20.000,00 eura rezervi i 60.000,00 eura zadržane dobiti. Luna d.o.o. do kraja 2023. godine nije isplaćivala ni kamate ni glavnice svom zajmodavcu Zali d.o.o.

U ovom primjeru radi se o hrvatskom obvezniku poreza na dobit koji je međusobno povezan i sa njemačkim poreznim obveznikom Ilenia GmbH i slovenskim poreznim obveznikom Zala d.o.o., odnosno, sva tri porezna obveznika međusobno su povezane osobe. Obzirom da je prvi zajam primljen od člana društva sa 100%-tnim udjelom u temeljnom kapitalu Lune d.o.o., a drugi zajam od njegovog slovenskog društva kćeri također u njegovom 100%-tnom vlasništvu, efektivno su oba zajma primljena od istog člana društva koji u Luni d.o.o. ima više od 25% udjela u kapitalu, stoga je potrebno provjeriti da li je ukupna zaduženost prema članu društva bilo kada u poreznom razdoblju premašila četverostruki iznos njegovog udjela u kapitalu. Ako jest, na ukupnu svotu zajmova koja premašuje četverostruki iznos udjela zajmodavca u temeljnom kapitalu obračunate kamate neće biti porezno priznate za potrebe utvrđivanja osnovice poreza na dobit. Isto tako, ne treba zaboraviti da na ukupnu svotu zajmova člana društva koja ne premašuje četverostruku svotu udjela u kapitalu kamata može biti priznata samo do visine iznosa obračunatog uz primjenu kamatne stope propisane na zajmove između povezanih osoba za 2023. godinu, a koja iznosi 2,4% godišnje.

Ukupni iznos kapitala: 10.000,00 eura + 20.000,00 eura + 60.000,00 eura = **90.000,00 eura**

Četverostruki iznos kapitala člana društva Ilenia GmbH: 90.000,00 eura x 4 = **360.000,00 eura**

Ukupni iznos zajma: 270.000,00 eura + 172.000,00 eura = **442.000,00 eura**

Nepriznata kamata na ukupni iznos zajma koji premašuje četverostruki iznos udjela člana društva u kapitalu = 442.000,00 – 360.000,00 = 82.000,00 eura x 3,5% / 12 x 6 = **1.435,00 eura**

Nepriznata kamata kao razlika kamate obračunate po ugovorenoj stopi u odnosu na propisanu kamatnu stopu na zajmove između povezanih osoba za 2023. godinu: 172.000,00 eura – 82.000,00 eura = 90.000,00 eura x (3,5%–2,4%) / 12 x 6 = 90.000,00 eura x 1,1% / 12 x 6 = **495,00 eura.**

Nepriznata kamata iz članka 8. Zakona o porezu na dobit na ukupni iznos zajma koji premašuje četverostruki iznos udjela člana društva u kapitalu iznosi 1.435,00 eura. Taj iznos treba upisati pod **redni broj 18. odjeljka I.1. obrasca PD-IPO te u redni broj 15. obrasca PD.**

Previsoka dužnička kamata iz članka 14. Zakona o porezu na dobit nastala zbog primjene kamatne stope više od one propisane na zajmove između povezanih osoba iznosi 495,00 eura i unosi se u obrazac PD-IPO pod **rednim brojem 17. odjeljka I.1. obrasca PD-IPO te u obrazac PD pod redni broj 16.**

Obrazac PD-IPO

Naziv/ime i prezime poreznog obveznika	Luna d.o.o.
Adresa sjedišta/prebivališta	Ulica lipa 250
Osobni identifikacijski broj (OIB)	XXXXXXXXXX

IZVJEŠĆE O POSLOVNIM DOGAĐAJIMA S POVEZANIM OSOBAMA ZA RAZDOBLJE OD 1.1.2023. DO 31.12.2023.

I.1. Obveze prema povezanim osobama po osnovi primljenih zajmova i kredita													
Rbr.	1. Naziv/ime i prezime vjerovnika	4. Država	7. Udio vjerovnika u dionicama ili kapitalu	10. Četverostruka svota udjela u kapitalu ili glasačkom pravu	11. Datum nastanka obveze	12. Iznos obveze na datum nastanka obveze	13. Stanje obveze (glavnice) na prvi dan poreznog razdoblja	14. Stanje obveze (glavnice) na zadnji dan poreznog razdoblja	15. Kamatna stopa	16. Obveze za kamate (tijekom poreznog razdoblja)	17. Kamata obračunata po stopi iznad propisane (članak 14. Zakona)	18. Kamate obračunate na iznos iznad visine kapitala (članak 8. Zakona)	19. Obveze za kamate na zadnji dan poreznog razdoblja
2. Osobni identifikacijski broj (OIB)	5. Povlašteni porezni status	8. Udio vjerovnika u glasačkom pravu	9. Druga osnova povezanosti										
3. Sjedište/prebivalište	6. Preneseni porezni gubitak												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Ilenia GmbH	Njemačka	100%	360.000,00	30.06.2022.	270.000,00	270.000,00	270.000,00	2,4%	6.480,00	0,00	0,00	9.720,00
	DE01234567												
	Berlin, Leostrasse 9			Ukupno		270.000,00	270.000,00	270.000,00		6.480,00	0,00	0,00	9.720,00
2	Zala d.o.o.	Slovenija			30.06.2023.	172.000,00	0	172.000,00	3,5%	3.010,00	495,00	1.435,00	3010,00
	SI32552486852												
	Portorož, Majdanska 32		P	Ukupno		172.000,00		172.000,00		3.010,00	495,00	1.435,00	3010,00
				Sveukupno		442.000,00	270.000,00	442.000,00	0,00	9.490,00	495,00	1.435,00	12.730,00

5.5. Primjeri iz prakse – obveze i potraživanja prema povezanim osobama po osnovi nabave roba i usluga

Primjer 8.

Trgovačko društvo Alfa d.o.o. je tijekom poreznog razdoblja nabavljalo robu i usluge od povezanog trgovačkog društva More d.o.o. iz Solina, Put masline 8, OIB: 12345678900. Prilikom pregleda analitičkih kartica dobavljača, utvrđeno je da su obveze prema trgovačkom društvu More d.o.o. za isporuku robe tijekom godine iznosile 220.000,00 eura, a da je saldo na zadnji dan poreznog razdoblja 31. prosinca 2023. godine iznosio 120.000,00 eura.

Od trgovačkog društva More d.o.o. je društvo Alfa d.o.o. nabavilo i neke usluge, koje su tijekom godine iznosile 43.000,00 eura, a na kraju godine saldo obveze prema društvu More d.o.o. za usluge iznosio je 12.000,00 eura.

BESPLATNO ZA PRETPLATNIKE ČASOPISA RiPup
SVAKODNEVNO KORIŠTENJE STRUČNE TELEFONSKE KONZULTANTSKE SLUŽBE!

Porezni i pravni stručnjaci, svakim radnim danom, neograničeno, bez naplate telefonskih impulsa!

22
godine
rješavamo vaše poslovne izazove
 iz područja računovodstva, poreza, plaća i naknada, radnih odnosa i trgovačkog prava

Stručno, praktično, brzo i točno!
 01 49 21 739
 01 48 36 046
 (temeljem PIN-a)

Primjer 9.

Trgovačko društvo Alfa d.o.o. je tijekom poreznog razdoblja isporučivalo robu i usluge povezanom trgovačkom društvu Sunce d.o.o. iz Trogira, Ulica badema 12, OIB: 00002224444. Tijekom poreznog razdoblja potraživanja od tog društva za usluge iznosila su 21.000,00 eura, a saldo potraživanja za usluge iznosio je na 31. prosinca 2023. godine 32.000,00 eura.

Potraživanja od istog društva za robu na dan 01.01.2023. godine iznosila su 3.000,00 eura, tijekom poreznog razdoblja ona su iznosila 67.000,00 eura, a na 31. prosinac 2023. godine sva potraživanja za robu bila su naplaćena.

Transakcije iz prethodnih primjera prikazuju se u obrascu PD-IPO na slijedeći način:

II.1. Obveze prema povezanim osobama po osnovi nabave robe i usluga							
R.br.	1. Naziv / ime i prezime vjerovnika	4. Država	7. Udio vjerovnika u dionicama ili kapitalu	10. Nabava roba ili usluga	11. Iznos obveze na prvi dan poreznog razdoblja	12. Ukupne obveze nastale tijekom poreznog razdoblja	13. Iznos obveza na zadnji dan poreznog razdoblja
	2. Osobni identifikacijski broj (OIB)	5. Povlaštenu porezni status	8. Udio vjerovnika u glasačkom pravu				
	3. Sjedište / prebivalište	6. Preneseni porezni gubitak	9. Druga osnova povezanosti				
1	2	3	4	5	6	7	8
1	More d.o.o.	Hrvatska		usluga		43.000,00	12.000,00
	12345678900			roba		220.000,00	120.000,00
	Put masline 8	G	D	Ukupno		263.000,00	132.000,00
Sveukupno						263.000,00	132.000,00

II.2. Potraživanja od povezanih osoba po osnovi isporuke roba i usluga							
R.br.	1. Naziv / ime i prezime dužnika	4. Država	7. Udio dužnika u dionicama ili kapitalu	10. Isporuka roba ili usluga	11. Iznos potraživanja na prvi dan poreznog razdoblja	12. Ukupna potraživanja nastala tijekom poreznog razdoblja	13. Iznos potraživanja na zadnji dan poreznog razdoblja
	2. Osobni identifikacijski broj (OIB)	5. Povlaštenu porezni status	8. Udio dužnika u glasačkom pravu				
	3. Sjedište / prebivalište	6. Preneseni porezni gubitak	9. Druga osnova povezanosti				
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Sunce d.o.o.	Hrvatska		usluga		21.000,00	32.000,00
	00002224444	P		roba	3.000,00	67.000,00	0,00
	Trogir, Ulica badema 12		D	Ukupno	3.000,00	88.000,00	32.000,00
Sveukupno						3.000,00	88.000,00

6. Često postavljana pitanja

U nastavku dajemo odgovore na neka učestala pitanja.⁵

1. Ako je vlasnik tijekom 2023. godine dao veći broj pozajmica društvu, unose li se sve pozajmice pojedinačno u obrazac PD-IPO?

Ako su sve pozajmice primljene po istoj kamatnoj stopi, pri čemu ukupan iznos tih obveza nastalih u poreznom razdoblju ne prelazi iznos od 19.908,42 eura, takvi zajmovi ili krediti mogu se u Obrascu PD-IPO iskazati u ukupnom iznosu, a ne po pojedinoj transakciji. U tom slučaju se kao datum nastanka obveze uzima datum nastanka najstarije obveze, a za se ostale stavke (osim kamatne stope koja se iskazuje u visini koja je ugovorena) u obrascu PD-IPO upisuju se zbrojeni iznosi.

2. Ako društvo ima primljene ili dane pozajmice koje su nastale u prethodnim godinama (razdobljima), na primjer 2022. godine i ranije, unose li se te pozajmice u obrazac PD-IPO za 2023. godinu te je li potrebno sve pozajmice pojedinačno unositi u obrazac?

Sve primljene ili dane pozajmice iz prethodnih godina od povezanih osoba, a za koje još uvijek postoji obveza, odnosno potraživanje, u knjigovodstvenim evidencijama poreznog obveznika, prikazuju se u obrascu PD-IPO. Ako su pozajmice od iste povezane osobe, s istom kamatnom stopom mogu se u obrascu PD-IPO iskazati u ukupnom iznosu, a ne po pojedinoj transakciji, ako ne prelaze ukupan iznos od 19.908,42 eura.

3. Pozajmicu društvu dao je otac člana uprave društva, evidentira li se takva pozajmica u obrazac PD-IPO?

Da. Pozajmica se evidentira u obrazac PD-IPO, jer su član uprave društva i njegov otac povezane osobe, a što proizlazi iz odredbi članka 49. stavka (2) Općeg poreznog zakona: „... smatra se da postoji odnos povezanih osoba iz ovog članka i između poreznog dužnika i: njegovog bračnog druga, njegovog krvnog srodnika u ravnoj liniji, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, po tzbini do istog stupnja bez obzira je li brak

⁵ Preuzeto i prilagođeno prema: Jadranka Knežević „Obrazac PD-IPO (Izvješće o poslovnim događajima s povezanim osobama)“, Ripup 1/2021.

